

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

Рјешење

**по Захтјеву за продужење појединачног изузећа од забране споразума, утврђеног
Рјешењем Конкуренијског савјета број: УП 06-26-4-035-21/17 од 25.02.2019. године**

Сарајево
Март, 2023. године

Број: УП 06-26-4-055-25/21
Сарајево, 15.03.2023. године

Конкуренијски савјет БиХ на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (2), а у вези с чланом 4. став (3), чланом 6. став (4) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", број 48/05, 76/07 и 80/09), у поступку покренутом по Захтјеву за продужење важења појединачног изузећа од забране споразума утврђеног Рјешењем Конкуренијског савјета број: УП 06-26-4-035-21/17 од 25.02.2019. године, поднесеног од стране привредног субјекта Molson Coors ВН д.о.о. Бања Лука, Младена Стојановића бр.43, 78 000 Бања Лука, заступан по Дини Дураковић, адвокату из Адвокатског друштва дмб легал д.о.о., ул. Херцег Стјепана 2/II, 71 000 Сарајево на 117. (стотинуседамнаестој) сједници одржаној 15.03.2023. године, је донио

РЈЕШЕЊЕ

1. Продужава се појединачно изузеће од забране споразума које се односи на Листу услова закључену између привредних субјеката „Bavaria” N.V. Netherlands, с једне стране и привредних субјеката Molson Coors д.о.о. Бања Лука, „Загребачка пивовара” д.о.о. Загреб, „Апатинска пивара Апатин” д.о.о. Апатин и „Требјеса” д.о.о. Никшић, с друге стране, на основу које су закључени Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци, утврђено Рјешењем Конкуренијског савјета број: УП 06-26-4-035-21/17 од 25.02.2019. године, по захтјеву привредног субјекта Molson Coors ВН д.о.о. Бања Лука, у смислу члана 6. став (3) Закона о конкуренцији.
2. Предметно изузеће важи од 31.07.2022. године и исто ће трајати 5 (пет) година, у складу са чланом 6. став (3) Закона о конкуренцији.
3. Обавезује се Подносилац захтјева да плати административну таксу на Рјешење у износу од 1.000,00 КМ у корист буџета институција БиХ.
4. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет БиХ је под бројем: УП 06-26-4-055-1/21 дана 29.12.2021. године запримио Захтјев за продужење рока важења појединачног изузећа од забране споразума (у даљем тексту: Захтјев) поднесен од стране привредног субјекта Molson Coors ВН д.о.о. Бања Лука, Младена Стојановића бр.43, 78 000 Бања Лука, заступан по Дини Дураковић, адвокату из Адвокатског друштва дмб легал д.о.о., ул. Херцег Стјепана 2/II, 71 000 Сарајево.

Поступајући у складу са Захтјевом Конкуренцијског савјета, захтјев је допуњен дана 12.04.2022. године, поднеском за примљеним под бројем: УП 06-26-4-055-5/21, те дана 28.04.2022. године поднеском за примљеним под бројем: УП 06-26-4-055-7/21.

Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева у смислу члана 29. став (3) Закона, Конкуренцијски савјет је издао дана 12.10.2022. године, акт број: УП 06-26-4-055-8/21.

Конкуренцијски савјет је оцијенио да Захтјев за продужење рока важења појединачног изузећа, није могуће оцијенити без провођења поступка, те је дана 12.10.2022. године донио Закључак о покретању поступка број: УП 06-26-4-055-10/21.

Закључком о продужењу рока за доношење рјешења број: УП 06-26-4-055-17/21 од 14.12.2022. године, Конкуренцијски савјет је продужио рок за доношење коначног рјешења за додатна 3 (три) мјесеца у смислу члана 41. став (2) Закона.

1. Странке у поступку

Странке предметног поступка су привредни субјекти Molson Coors ВН д.о.о. (до 2018. године регистрован под пословним именом Molson Coors д.о.о. Бања Лука), са сједиштем у ул. Младена Стојановића број 43, 78 000 Бања Лука, „Загребачка пивовара“ д.о.о. Загреб, са сједиштем у ул. Илића број 224, 10000 Загреб, „Апатинска пивара Апатин“ д.о.о. Апатин, са сједиштем у ул. Трг Ослобођења број 5, 25260 Апатин и „Требјеса“ д.о.о. Никшић, са сједиштем у ул. Његошева број 18, 81 400 Никшић и привредни субјекат „Swinkels Family Brewers“ N.V. (ранији назив: „Bavaria“ N.V. Netherlands), са сједиштем у ул. 5737 ZG Lieshout P.O. Voh 1, Холандија

1.1. Привредни субјекат Molson Coors ВН (Подносилац захтјева)

Привредни субјекат Molson Coors ВН д.о.о. (до 2018. године регистрован под пословним именом Molson Coors д.о.о. Бања Лука), са сједиштем у ул. Младена Стојановића број 43, 78 000 Бања Лука, регистрован је у Окружном привредном суду у Бањој Луци под бројем 1-17313-00, са уговореним и уплаћеним капиталом у износу од (...)*¹ КМ и у 100% власништву привредног субјекта Загребачка пивовара, друштво са ограниченом одговорношћу за производњу пива, алкохола и безалкохолних пића, Загреб, лица 224, 10 000 Загреб, Република Хрватска (у даљем тексту: Molson Coors ВН).

Основна дјелатност привредног субјекта Molson Coors ВН је трговина на велико пићима. Привредни субјекат Molson Coors нема повезаних лица која су инкорпорирана у Босни и Херцеговини.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је у 2020. години остварио пословне приходе у износу од (...)* КМ. Биланс стања и биланс успјеха за Подносиоца пријаве за 2020. години је приложен овом Захтјеву.

Molson Coors ВН је ексклузивни увозник производа (пива) за Апатинску пивару, Загребачку пивовару и Требјесу и врши дистрибуцију њихових производа на територији Босне и Херцеговине. Осим производа ових повезаних лица, Molson Coors ВН врши дистрибуцију производа брэнда Bavaria. Molson Coors ВН нема властиту велепродајну мрежу и складишта, него дистрибуцију увезених производа врши путем 28 под-дистрибутера, с којима има закључене уговоре о дистрибуцији.

---

¹ (...)*Подаци представљају пословну тајну

1.1.1. Привредни субјект Загребачка пивовара

Привредни субјект Загребачка пивовара д.о.о. Загреб, са сједиштем у ул. Илица број 224, 10000 Загреб, Република Хрватска регистрован је у Трговачком суду у Загребу под бројем МБС: 080027017 и ОИБ: 83771985821, као друштво са ограниченом одговорношћу за производњу пива, алкохолних и безалкохолних пића. Једини члан и оснивач друштва јесте привредни субјект Cervesia Загреб д.о.о. за управљање Загреб, са сједиштем у ул. Радничка цеста 80, 10000 Загреб, Република Хрватска (у даљем тексту: Загребачка пивовара).

Основна дјелатност привредног субјекта Загребачка пивовара је производња пива, алкохолних и безалкохолних пића.

1.1.2. Привредни субјект Апатинска пивара

Привредни субјект Апатинска пивара је друштво са ограниченом одговорности регистровано у Регистру привредних субјеката Републике Србије под бројем 08045577, са сједиштем на адреси Трг Ослобођења број 5, 25 260 Апатин. Једини члан и оснивач друштва јесте привредни субјект Molson Coors SER д.о.о. Апатин (у даљем тексту: Апатинска пивара).

Основна дјелатност привредног субјекта Апатинска пивара је производња пива.

1.1.3. Привредни субјект Требјеса

Привредни субјект Индустрија пива и сокова Требјеса д.о.о. Никшић је регистрован у Централном регистру привредних субјеката Црне Горе под бројем 5-0664628/008, са сједиштем на адреси Његошева број 18, Никшић. Једини члан и оснивач друштва јесте привредни субјект Molson Coors Netherlands, B.V. Naritweg 165, Amsterdam, Холандија (у даљем тексту: Требјеса).

Основна дјелатност привредног субјекта Требјеса је производња пива.

1.2. Привредни субјект Swinkels Family Brewers (раније регистрован под пословним именом: Bavaria N.V.)

Привредни субјект Swinkels Family Brewers N.V. са сједиштем у 5737 ЗГ Лиесхоут, Холандија, регистрован је у привредној комори Холандији под бројем 17007387 са основном дјелатношћу производња пива (у даљем тексту: Bavaria).

Производи привредног субјекта Bavaria припадају сегменту тзв. премиум пива који чине познати свјетски брендови, а на тржиште Босне и Херцеговине Баварија извози своје производе путем Подносиоца пријаве као јединог дистрибутера.

2. Рјешење Конкуренцијског савјета број: УП 06-26-4-035-21/17 од 25.02.2019. године

У Рјешењу Конкуренцијског савјета број: УП 06-26-4-035-21/17 од 25.02.2019. године утврђено је да је Правни основ предметног поступка Листа услова закључена дана 31.07.2017. године између привредних субјеката „Bavaria” N.V. Netherlands, с једне стране и привредних субјеката Molson Coors д.о.о. Бања Лука, „Загребачка пивовара” д.о.о. Загреб, „Апатинска пивара Апатин” д.о.о. Апатин и „Требјеса” д.о.о. Никшић, с друге стране, којом су дефинисане претпоставке за даљњу сарадњу, односно увоз и дистрибуцију производа „Баварија“ на територију Босне и Херцеговине. Листа услова представља основ за потписивања Уговора о ексклузивној дистрибуцији и Уговора о лиценци на основу којих ће привредни субјект Molson Coors вршити увоз и дистрибуцију производа „Bavaria“ 5% алкохола и „Bavaria“ безалкохолна на територији Босне и Херцеговине.

Предметном Листом услова између осталог дефинисана је клаузула о неконкурентности која гласи:

(...)*

У Рјешењу Конкуренцијског савјета је утврђено да је релевантно тржиште производа тржиште дистрибуције пива, а релевантно географско тржиште, тржиште Босне и Херцеговине обзиром да ће се дистрибуција пива у предметном случају одвијати на цјелокупној територији Босне и Херцеговине. Привредни субјекат Bavaria присутан је у Босни и Херцеговини путем домаћег дистрибутера „Antonio Trade“ д.о.о Груде, те се тржишно учешће привредног субјекта Bavaria у Босни и Херцеговини процијенило на око (...)* %. Након преузимања дистрибуције бренда „Bavaria“ од стране привредног субјекта Molson Coors, закључени су уговори или анекси уговора о дистрибуцији наведеног бренда са 25 дистрибутера широм Босне и Херцеговине, чиме је повећана географска распрострањеност бренда на тржишту Босне и Херцеговине и унапријеђена могућност његове дистрибуције и доставе.

Конкуренцијски савјет је оцијенио да предметна Листа услова, и на основу исте касније закључени Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци садрже одредбе споразума закључених између привредних субјеката који дјелују на различитим нивоима дистрибуције - вертикални споразум између привредног субјекта „Bavaria“ N.V. Netherlands и привредних субјеката Molson Coors д.о.о. Бања Лука, „Загребачка пивовара“ д.о.о. Загреб, „Апатинска пивара Апатин“ д.о.о. Апатин и „Требјеса“ д.о.о. Никшић.

Оцјена о томе је ли споразум забрањен или није, зависи о економској и правној анализи услова на релевантном тржишту, односно о омјеру између њихових позитивних и негативних учинака. При томе у обзир треба узети природу Споразума, подручје и циљеве Споразума, конкурентске односе између уговорних страна. Уговорне стране морају доказати да је ограничење тржишне конкуренције нужно за постизање одређених објективних економских користи. Нужност ограничења утврђује се према приликама на тржишту и трајању споразума.

Конкуренцијски савјет је при оцјени предметне Листе услова и на основу исте касније закључених Уговора о ексклузивној дистрибуцији и Уговора о лиценци, узео у обзир образложење Подносиоца захтјева да ће исти унаприједити производњу и дистрибуцију роба и услуга унутар Босне и Херцеговине, а који посебно наводи:

- да тренутно није могуће обезбједити свеобухватну и равномјерну дистрибуцију бренда „Bavaria“, те да ће реализацијом наведеног споразума, путем развијене дистрибутивне мреже привредног субјекта Molson Coors доћи до унапређења дистрибуције бренда „Bavaria“ и обезбјеђења боље снабђевености тржишта и доступности наведених производа крајњим потрошачима у Босни и Херцеговини;
- да ће се реализација пословне сарадње у складу са Листом услова позитивно рефлектовати на крајње потрошаче, пошто ће им бити доступнији међународни бренд „Bavaria“, које ће моћи купити по приступачнијој цијени;
- да Molson Coors планира закључити подуговоре са већим бројем поддистрибутера под истим и транспарентним комерцијалним условима;
- да Bavaria као реномирана компанија из пиварске индустрије, гарантује својим потрошачима да сви њени производи задовољавају најстрожије стандарде квалитета у пиварској индустрији и да ће у складу са Листом услова потрошачи у Босни и Херцеговини бити снабђевени са производима највишег квалитета;

Конкуренцијски савјет је оцијенио, иако предметна Листа услова садржи одредбе из забрањених споразума из члана 4. став (1) Закона, да је Подносилац захтјева у довољној мјери аргументовао и доказао испуњеност Законом прописаних услова за појединачно изузеће предметног рестриктивног Уговора од забране, будући да ће исти допринијети унапређењу

производње или дистрибуције роба и/или услуга у Босни и Херцеговини, промоцију техничког и економског развоја, при чему ће потрошачима омогућити правичан удио користи која из њих произилази, јер се закључивањем и спровођењем предметних Уговора намећу само ограничења неопходна за постизање циљева и не искључују конкуренцију у битном дијелу предметних производа и/или услуга, у смислу члана 4. став (3) Закона.

Конкурenciјски савјет је, при доношењу одлуке узело у обзир да на релевантном тржишту дистрибуције пива на територији Босне и Херцеговине дјелује већи број привредних субјеката, као и конкурентан број свјетских брендова који спадају у сегмент тзв. премиум пива, док је с друге стране тржишно учешће холандског бренда „Bavaria“ од (...)*% маргинално, те да ће реализација предметног споразума позитивно дјеловати на развој конкуренције у наведеном сегменту тржишта.

Конкурenciјски савјет је такође, при доношењу одлуке узело у обзир и чињеницу да је привредни субјекат Molson Coors на основу Листе услова која представља основ за закључивање Уговора о ексклузивној дистрибуцији, закључио уговоре или анексе уговора о дистрибуцији холандског бренда „Bavaria“ са 25 дистрибутера широм Босне и Херцеговине, чиме је повећана географска распрострањеност бренда на тржишту Босне и Херцеговине што ће имати позитивне ефекте за крајње потрошаче.

Појединачно изузеће из овог Рјешења, утврђено је на временски период од 5 (пет) година, почевши од дана закључења Листе услова између привредних субјеката „Bavaria“ N.V. Netherlands, с једне стране и привредних субјеката Molson Coors д.о.о. Бања Лука, „Загребачка пивовара“ д.о.о. Загреб, „Апатинска пивара Апатин“ д.о.о. Апатин и „Требјеса“ д.о.о. Никшић, с друге стране, а у складу са чланом 6. став (2) и (5) Закона.

3. Релевантне чињенице предметног поступка и оцјена

У Захтјеву, допуни захтјева и поднесцима достављеним на захтјев Конкурenciјског савјета у битном су наведени разлози за продужење појединачног изузећа, како слиједи:

- Дана 25.02.2019. године Конкурenciјски савјет Босне и Херцеговине је донио Рјешење број УП-06-26-4-035-21/17 којим се утврђује појединачно изузеће споразума који се односи на Листу услова која представљају основ за закључивање Уговора о ексклузивној дистрибуцији и Уговора о лиценци, закључен између привредних субјеката „Bavaria“ N.V. Netherlands, са једне стране и привредних субјеката Molson Coors д.о.о. Бања Лука „Загребачка пивовара“ д.о.о. Загреб, „Апатинска пивара Апатин“ д.о.о. Апатин и „Требјеса“ д.о.о. Никшићи, са друге стране, у смислу члана 4. став (1) и (3) и члана 5. Закона о конкуренцији. Појединачно изузеће је утврђено за временски период од 5 (пет) година и почиње тећи од дана закључења Листе услова између привредних субјеката „Bavaria“ N.V. Netherlands, са једне стране и привредних субјеката Molson Coors д.о.о. Бања Лука, „Загребачка пивовара“ д.о.о. Загреб, „Апатинска пивара Апатин“ д.о.о. Апатин и „Требјеса“ д.о.о. Никшић, са друге стране.
- Након потписивања Листе услова, Подносилац захтјева и „Bavaria“ N.V. Netherlands су дана 21.12.2017. године закључиле Уговор о ексклузивној дистрибуцији (engl. Exclusive Distribution Agreement) којим су регулисани услови дистрибуције и продаје производа бренда Баварија на територији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уговор о ексклузивној дистрибуцији). Овај уговор закључен је на период од (...)*, уз могућност продужења.
- Надаље, Подносилац захтјева, „Загребачка пивовара“ д.о.о. Загреб, „Апатинска пивара Апатин“ д.о.о. Апатин и „Требјеса“ д.о.о. Никшић с једне стране, те „Bavaria“ N.V.

Netherlands с друге су дана 14.12.2017. године закључиле Уговор о лиценци (engl. License Agreement) којим је регулисано право на производњу и дистрибуцију производа брeнда Bavaria од стране носиоца лиценце (у даљем тексту: Уговор о лиценци). Овај уговор је такође закључен на период од (...)*, уз могућност продужења.

- У Захтјеву су наведени основни ефекти које је предметни споразум имао у односу на унапређење производње или дистрибуције роба у БиХ, на промоцију техничког и економског развоја, као и ефекти споразума на крајње кориснике, како слиједи:
  1. унапређење дистрибуције пива брeнда Баварија на подручју цијеле Босне и Херцеговине, путем развијене дистрибутивне мреже Molson Coors ВН, чиме је обезбјеђено боље снабдијевање тржишта и доступност производа крајњим потрошачима. У прилог овој тврдњи је чињеница да Molson Coors ВН има мрежу од 28 дистрибутера производа брeнда Bavaria који, директно или посредством својих под-дистрибутера, продају предметне производе на територији цијеле Босне и Херцеговине. Поређења ради, прије преузимања дистрибуције од стране Molson Coors ВН, претходни увозник и дистрибутер брeнда за територију Босне и Херцеговине, је имао знатно лошију дистрибутивну мрежу, што је био један од основних разлога зашто се компанија Bavaria одлучила за замјену дистрибутера. Након преузимања дистрибуције производа брeнда Баварија повећана је географска распрострањеност брeнда на тржишту Босне и Херцеговине и унапријеђена могућност његове дистрибуције и доставе. Уговори/анекси су закључени са сљедећим дистрибутерима: (...)*
  2. унапређење производног асортимана пива брeнда Баварија, на начин да је на тржишту сада, захваљујући развијеној дистрибутивној мрежи, знатно проширена понуди безалкохолне Bavaria (Bavaria 0,0%), за коју произвођач гарантује да не садржи нити најмање трагове алкохола. Наиме, присутност производа Bavaria 0,0% је прије преузимања дистрибуције од стране Molson Coors ВН била симболична. Molson Coors ВН је уложио значајна средства за промоцију овог производа, укључујући и средства за промотивну кампању у сарадњи са ФК Сарајевом. Повећање присутности овог брeнда видљиво је из броја угоститељских и трговачких објеката у којима је он доступан, а који је порастао за више од (...)*% у периоду од 2017. до 2021. године (детаљније у наредној тачки).
  3. побољшана је снабдјевеност и доступност пива брeнда Баварија у угоститељским и трговачким објектима (УТО) и то за алкохолну Bavaria (Bavaria 5%) за више од (...)*% у односу на 2017. годину када Molson Coors ВН није био увозник/ексклузивни дистрибутер, односно за безалкохолну Bavaria (Bavaria 0,0%) за више од (...)*% у истом периоду. Појашњења ради, истичемо да у периоду од 2017. до 2021. године јесте дошло до смањења укупног броја УТО са којима сарађује Molson Coors ВН, што је првенствено резултат пандемије коронавируса и њених посљедица. Међутим, у истом периоду, број УТО у којима је заступљен брeнд Баварија (...)*
  4. извршена су значајна капитална улагања у промоцију брeнда Bavaria чиме се допринијело развоју самих УТО гдје се продаје брeнд Bavaria, те унапријеђен њихов и развој брeнда на тржишту.

Од 2018. године, када је преузео ексклузивну дистрибуцију пива Баварија, привредни субјекат Molson Coors ВН је извршио капитална улагања са циљем промовисања брeнда пива Bavaria. Капитална улагања су обухватала финансирање набавке фрижидера, точилица, тенди, сунцобрана, брендирање угоститељско трговачких објеката и слично. Капитална улагања везана за Bavaria, у 2018. години била изразито висока те су износила (...)* КМ, односно чак 17% укупних капиталних улагања друштва Molson Coors ВН унаточ томе што је проценат увоза

пива Bavaria био знатно мањи. Намјера друштва Molson Coors ВН је да настави са капиталним улагањима у бренд пива Bavaria са циљем одржавања и унапређења репутације бренда пива Bavaria на релевантном тржишту у Босни и Херцеговини. Купци код којих су извршена капитална улагања продају и остале брендове из асортимана Molson Coors ВН будући да им је у интересу да имају што богатију понуду, односно да се не ограничавају само на један бренд. Привредни субјекат Molson Coors ВН, извршеним инвестиционим улагањима, не условљава партнера на обавезу продаје осталих брендова из асортимана Molson Coors ВН или продаје само одређеног бренда, нити условљава партнере да морају прихватити одређену врсту брендинга. Пословни партнери су прије свега заинтересовани да кроз капитална улагања Molson Coors ВН добију нову опрему у својим локалима, при чему се промовише и сам бренд. У објектима у којима се продају производе из портфолија Molson Coors ВН, исти треба да буду изложени у расхладној опреми према стандардима излагања утврђеним од стране Molson Coors ВН уз поштовање прописа заштите тржишне конкуренције, односно партнери у својој понуди могу имати премиум пива других произвођача и излагати их у складу са правилима тих произвођача.

Што се тиче периода након доношења Рјешења, током 2018-2019. године генерално је дошло до пораста пивског тржишта у БиХ, тако да је, упркос повећању увезених количина Bavarie, њено тржишно учешће остало исто у 2018. години. Током 2019. године дошло је до додатног повећања увезених количина са (...)*, али и повећања тржишног учешћа са (...)*%. У 2020. години, услед пандемије коронавируса, дошло је до значајног пада потрошње пива у БиХ, тако да је и увоз Molson Coors ВН доживио пад (укључујући и пад увоза Bavarie чије се тржишно учешће вратило на (...)*%). У 2021. трендови на тржишту пива су се дјелимично побољшали тако да се очекује да ће се тржишно учешће Bavarie у 2021. поново попети на (...)*%.

С обзиром да су Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци закључени на период до (...)*, а да је Рјешењем одређено појединачно изузеће споразума за временски период од 5 (пет) година од дана 31.07.2017. године, као дана закључења Листе услова, те с обзиром да су испуњени услови прописани у члану 6. став (3) а у вези са чланом 4. став (3) Закона о конкуренцијском вијећу БиХ, који су образложени у Захтјева, то Подносилац захтјева тражи продужење појединачног изузећа од забране споразума на основу члана 6. став (4) Закона о конкуренцији.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је навео да у Босни и Херцеговини не постоје званичне процјене тржишних учешћа привредних субјеката на тржишту дистрибуције пива, а исто вриједи и за тржиште дистрибуције премиум пива, као подсегмент релевантног тржишта. Процјена тржишних учешћа у 2020. години коју је Molson Coors ВН доставио у Захтјеву, заснована је на укупном волумену (количини) производа увезених од стране Molson Coors ВН и конкурената током 2020. године. Привредни субјекат Molson Coors ВН истиче да није у могућности дати властиту процјену тржишних учешћа на тржишту дистрибуције премиум пива јер не располаже подацима о сегментацији увоза конкурената, односно нема податке о томе колики удио у укупној количини пива које конкуренти увезу отпада на премиум пиво.

Конкуренцијски савјет је у сврху провођења предметног поступка, а са циљем да утврди стварно стање на тржишту дистрибуције пива у Босни и Херцеговини, затражио од Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, податке о увозу премиум пива на тржиште Босне и Херцеговине.

У складу са захтјевом Конкуренцијског савјета Управа за индиректно опорезивање БиХ је појаснила да Тарифни систем у БиХ, као и статистичка база из које се ваде подаци није у могућности разликовати премиум пиво од лагер пива или нефилтрираног пива, те су доставили табеларни преглед укупног увоза пива по годинама као и преглед увозника пива по годинама за период 2017-2021. године (Табела бр.1).

Табела бр.1

Увозници	2017 у кг	2018 у кг	2019 у кг	2020 у кг	2021 у кг
Molson Coors ВН	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Остали	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Укупан увоз пива у БиХ	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*

Извор: Поднесак Управе за индиректно БиХ (у Табели нису наведени сви привредни субјекти, него су исти сврстани у категорију Остали)

Према достављеним подацима, у наведеном периоду 2017-2021. године увоз привредног субјекат Molson Coors ВН се кретао од (...)*% до (...)*% од укупног увоза пива у БиХ. Број увозника пива се у наведеном периоду кретао од (...)* увозника у зависности од године, док су се поред привредног субјекта Molson Coors, издвојила још два привредна субјекта (...)* чији увоз у наведеном периоду је од (...)*% укупног увоза и привредни субјекат (...)* са увозом од (...)*%.

Конкуренијски савјет је затражио од привредног субјекта Molson Coors ВН, да достави податке увози пива Bavaria, односно који проценат од укупног увоза пива се односи на пиво бренда Bavaria, те да појасни евентуални утицај Уговора о ексклузивној дистрибуцији пива бренда Bavaria на пораст увоза пива од стране привредног субјекта Molson Coors ВН у наведеном периоду.

Привредни субјекат Molson Coorse ВН је поднесаку број: УП 06-26-4-55-24/21 навео да је 2017. године, Molson Coorse ВН био увозник само производа Апатинске пиваре д.о.о. Апатин, након чега, од 2018. године Molson Coorse ВН почиње да увози и производе компаније Bavaria, а од 01.01.2019. године Molson Coorse ВН постаје ексклузивни увозник производа Загребачке пивоваре д.о.о. Загреб и Пиваре Требјеса д.о.о. Никшић, који су, као и Апатинска пивара Апатин д.о.о., повезани привредни субјекти Molson Coors ВН. Преузимање статуса ексклузивног увозника за сва пива произвођача из исте групације од стране Molson Coors ВН, довело је до приказаног пораста количина пива увезених од стране Molson Coors ВН. Загребачка пивовара д.о.о. Загреб и Пивара Требјеса д.о.о. Никшић су извозили своје производе у БиХ и прије 2019. године, али не посредством Molson Coorse ВН, већ посредством других увозника из БиХ, са којима су имале закључене купопродајне уговоре, а из којег разлога производи Загребачке пивоваре д.о.о. Загреб и Пиваре Требјеса д.о.о. Никшић који су увезени у БиХ до 2019. године нису улазили у реализацију Molson Coors ВН (исто се десило тек од 2019. године када је Molson Coorse ВН постао ексклузивни увозник).

Привредни субјекат Molson Coors ВН тренутно поред пива Бренда Bavaria (алкохолно и безалкохолно пиво) дистрибуира (путем својих купаца) и пива (алкохолна пива) слједећих брендова: Апатинско, Beck's, Blue Moon, Corona Extra, Franziskaner, Hoegaarden White, Јелен пиво, Leffe Blonde, Leffe Brune, Lowenbrau, Никшићко пиво, Ожујско пиво, Старопрамен, Stella Artois, Томислав пиво и Guinness, као и безалкохолни напитац бренда Хидра.

Поред наведених брендова (изузев пива бренда Guinness које раније није дистрибуирано), Molson Coorse ВН је (путем својих купаца) у периоду од 2017 - 2021. године дистрибуирао и пива (алкохолна пива) слједећих брендова: Miller Genuine Draft, Wai Moment и Worthington's White Shield.

Привредни субјекат Molson Coors ВН дистрибуцију пива бренда Bavaria као и осталих увезених производа врши путем 28 под-дистрибутера, од којих пет дистрибутери и то (...)* дистрибуирају искључиво пиво Bavaria. Наведени дистрибутери су пронашли властите интересе у куповини и даљној дистрибуцији пива Bavaria, те нису изразили заинтересованост за набавку других брендова пива из портфолиа Molson Coorse ВН.

У Табели бр.2 дат је преглед увезених количина пива и безалкохолног напитка бренда Хидра изражени у килограмима (кг), који су дистрибуирани са пивом бренда Bavaria, у периоду од 2017-2021. године, како слиједи:

(...)*

Табела бр.2

Извор: поднесак Подносиоца Захтјева

Подносилац захтјева наводи да пиво бренда Bavaria продаје велетрговцима, key-account (КА) купцима и путем HoReCa канала продаје. Key-account (КА) купци су малопродајни ланци, којима Molson Coors ВН директно испоручује робу из својих складишних простора до њихових малопродајних мјеста (маркета и супермаркета). Велетрговци купују робу од Molson Coors ВН, на начин да шаљу своја теретна возила у пиваре, које су добављачи Molson Coors ВН, тамо утоварају пиво и довозе у БиХ у своја складишта. То пиво они даље продају својим под-дистрибутерима (мањим велетрговцима), малопродајама и угоститељским објектима. У складу са горе наведеним, постоје разлике у пословању са различитим врстама купаца, зависно од тога да ли се ради о велетрговцима или КА купцима, па самим тим се и уговори који се с њима потписују разликују. Основне обавезе велетрговца су да повуку од МЦБХ количине робе које су договорили са Molson Coors ВН, да уредно држе робу на складиштима и благовремено измирују финансијске обавезе према Molson Coors ВН, на основу чега остварују право на одговарајуће рабате. Такође, пошто користе властите камионе за довоз робе, њима је надокнађен и дио трошкова транспорта. С друге стране, сарадња са КА купцима је комплекснија, пошто се ради о малопродаји, гдје Molson Coors ВН директно доставља робу на продајна мјеста КА. Код КА купаца нагласак је, поред количина робе коју купац повуче и на другим аспектима бизниса. Пошто се кроз КА купце остварује директан контакт са потрошачима, од великог значаја су и питања маркетинга и презентације производа, њиховог излагања и доступности купцима. (...)* Управо због комплексности малопродаје, те чињенице да малопродајни ланци - КА купци - имају значајну тржишну снагу, уговори с њима су резултат преговора, комплекснији су и зависе од више фактора карактеристичних за сваки појединачни малопродајни ланац.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је доставио тржишног учешћа на тржишту дистрибуције премиум пива компаније „Nielsen" која је акредитована за истраживање тржишта и са којима Molson Coors ВН има закључен уговор о пословној сарадњи. Међутим, Nielsen даје процјену тржишног учешћа искључиво за дистрибуцију премиум пива путем КА купаца (key-account купаца), а који чине само незнатно учешће у дистрибуцији премиум пива. У периоду 2018.-2021. године од укупно увезеног пива бренда Bavaria, путем key-account (КА) канала продаје продато је тек између (...)*%.

Табела бр.3 Подаци Nilsena о продатој количини премиум пива путем КА канали продаје

(...)*

Према наводима подносиоца захтјева, премиум пиво се првенствено дистрибуира у угоститељским и трговачким објектима (УТО), односно HoReCa каналом продаје.

Наведено је да је током 2018. и 2019. дошло је до смањења укупног броја УТО са којима сарађује Molson Coors ВН, услед више чинилаца: промјене рута продајних представника, која за собом повлачи и смањење броја објеката на тим рутама; привременог или трајног затварања објеката (чести су случајеви УТО који би престали радити на одређени период, а онда поново почели радити), а у 2020. и 2021. због пандемије коронавируса, услови за пословање угоститељског сектора су били изразито неповољни тако да је велики број локала затворен. Међутим, без обзира на ово, број УТО у којима је заступљен бренд Баварија се у 2018. години (када је Molson Coors ВН постао ексклузивни увозник бренда) готово удвостручио у односу на

период прије тога. И тај тренд је настављен и након тога, уз мањи пад заступљености током пандемије коронавируса.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је доставио број угоститељско трговачких објеката (УТО) у којима се продаје пиво Bavaria (алкохолна и безалкохолна) са подјелом на трговачке објекте (off-trade) и угоститељске објекте (On-trade или HoReCa) за период од 2016.-2021. године.

(...)*

Оцјеном поднесеног Захтјева којим се тражи продужење појединачног изузећа од забране на основу члана 6. став (4) Закона, Конкурентијски савјет је, као у претходно проведеном поступку, утврдио како предметна Листа услова, на основу које су закључени Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци, испуњава услове из члана 4. став (3) Закона, односно истом се намећу само ограничења која су нужна за постизање циљева.

Конкурентијски савјет је оцијенио да је Подносилац захтјева у довољној мјери аргументовао и доказао испуњеност Законом прописаних услова за продужење појединачног изузеће предметног рестриктивног споразума од забране, будући да је дошло до боље снабдјевености тржишта и доступности пива брэнда Bavaria (алкохолна и безалкохолна) потрошачима у Босни и Херцеговини, путем развијене дистрибутивне мреже привредног субјекта Molson Coors, као и повећања броја трговачких и угоститељских објеката у којима се наведено пиво продаје.

Конкурентијски савјет је, при доношењу одлуке узео у обзир чињеницу да увоз пива у Босни и Херцеговини има тенденцију раста. Учешће увоза пива Баварија у БиХ посматран по годинама је за 2018. године (...)*%, 2019. године (...)*%, 2020.године (...)*% и за 2021. године (...)*%, што је без обзира на повећање, занемарљиво у односу на укупан увоз пива у Босни и Херцеговини. Према подацима достављеним у Табели бр.3 на тржишту дистрибуције премиум пива путем КА канала, присутан је знатан број свјетских брэндова премиум пиво, гдје је премиум пиво Туборг заступљено до (...)*%, Хајнекен до (...)*%, а заступљеност премиум пива Bavari не прелази (...)*% тржишног учешћа на тржишту дистрибуције премиум пива путем КА канала у наведеном период. Узевши у обзир да на тржишту дистрибуције пива на територији Босне и Херцеговине дјелује већи број привредних субјеката, као и конкурентан број свјетских брэндова који спадају у сегмент тзв. премиум пива, Конкурентијски савјет цијени да продужење појединачног изузећа предметног споразума неће имати негативан утицај на развој конкуренције у наведеном сегменту тржишта.

Како нису наступиле нове околности које би у значајној мјери одступале од чињеница утврђених у претходно проведеном поступку, Конкурентијски савјет је одлучио одобрити продужење појединачног изузећа у временском периоду од пет година, у складу са чланом 6. став (3), из разлога што сматра како споразум и даље задовољава услове из члана 4. став (3) Закона.

Конкурентијски савјет је утврдио да даље продужење појединачног изузећа неће довести до спрјечавања, ограничавања и нарушавања конкуренције на релевантном тржишту дистрибуције пива на тржишту Босне и Херцеговине, јер се истим намећу само ограничења нужна за постизање циљева и не онемогућује искључивање конкуренције на битном дијелу предметних услуга.

На основу горе наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 1. и 2. диспозитива овог Рјешења.

4. Административна такса

Подносиоци захтјева на ово Рјешење, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. став 1) алинеја б) Одлуке о висини административних такси у вези с процесним радњама пред Конкурентијским савјетом ("Службени гласник БиХ" број 30/06, 18/11 и 75/18) је дужан платити административну таксу у износу од 1.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

5. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна странка може покренути Управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овога Рјешења.

Предсједник

Небојша Попић